

Művészek a front mögött - Grafikák a Nagy Háborúból

2014/12/11 - 2015/05/09

[1] Az első világháborúval jelent meg az intézményesített hadifestészet: állami irányítással, hivatalos szervként működött a hadifestők csoportja a legtöbb európai országban. Tárlatunk a háborús albumaink közül válogat, a művek a száz évvel ezelőtt kitört háború szörnyűségére emlékeztetnek.

Les Grandes Vertus Françaises

Antigone.

Ivoi
117
300

[2] Az első világháborúval jelent meg az intézményesített hadifestészet: állami irányítással, hivatalos szervként működött a hadifestők csoportja a legtöbb európai országban.

Az Osztrák-Magyar Monarchiában már a háború előtt létrejött az úgynevezett Sajtóhadiszállás, mégpedig a hadsereg egyik csoportjaként. Ebben dolgoztak a haditudósításokat író újságírók, fotósok, filmesek, és létezett egy Képzőművész Csoport is. A Sajtóhadiszállás a propaganda központi irányítását látta el, vagyis a hírek szűrését és befolyásolását, és működött benne cenzúracsoport is.

A hadifestők a többi sajtómunkatárssal együtt tettek kirándulásokat a harctereken, olyan alkalmakkor, amikor a hadvezetés azt jónak látta, vagyis nagy győzelmek után, és békés időszakokban. Hivatalos haditudósító csoport a legtöbb országban működött; hadifestőként dolgozott például a német Fritz Erler vagy a francia Lucien Hector Jonas is, bár ő sorkatonaként kezdte a háborút. (Mindkettejük alkotásai megtekinthetők kiállításunkon.)

[3]Számtalan művész nem volt olyan szerencsés, hogy bekerülhessen a hadifestőcsoportba, így katonaként vett részt a háborúban, és eközben alkottak. A kiállításunkon szereplő alkotók közül Biró Mihály tüzérként szolgált, Zádor István pedig századparancsnok lett, sebesülése után került a hadifestők közé. Mindketten átéltek a háborút, és igyekeztek megörökíteni személyes tapasztalataikat. Nagyon gyorsan kiderült a harctereken megforduló művészek számára, hogy a mostani háború a korábbiakkal ellentétben abszolút ábrázolhatatlan. Nincsenek többé személyes hősök, nincsenek látványos csaták, a legfontosabb szerepet a tömegeket pusztító találmányok, az

ágyúk, repülőgépek, mérges gázok játsszák, és nem az emberi bátorság.

[1]Az ábrázolhatatlan háborút könnyebb volt részleteiben megragadni, a festők sok apró pillanat bemutatásával igyekeztek megalkotni a nagy egész képét. Ezért lettek különösen népszerűek a grafikai sorozatok. A fontos művészek kiadták háborús mappájukat, amelyekben az egyes grafikák a háborús tapasztalatok fragmentumait villantották fel. A sokszorosított grafika (általában rézkarc vagy litográfia) ugyanakkor olcsó is volt, könnyedén előállítható, és sokszorosított volta miatt széles

közönséghez eljuthatott. Az albumok népszerűségének oka volt a vásárlói kedv, ugyanis sokakat érdekelték a harctéri események, és sokan akarták valamilyen módon megőrizni a Nagy Idők emlékét.

[4]Így tett annak idején az Országos Széchényi Könyvtár is, amikor a háború kitörésével egy időben megkezdte nagy volumenű nemzetközi gyűjtési tevékenységét. Ennek eredménye, hogy ma ilyen gazdag gyűjtemény áll rendelkezésünkre, amelyben hazai albumok mellett a velünk szövetséges és az ellenséges országok képzőművészeti mappái is megtalálhatók. Néhány lap mellett a tárlókban elhelyeztük a küldő, ajándékozó levelét is. Tárlatunk a háborús albumaink közül válogat, a művek a száz évvel ezelőtt kitört háború szörnyűségére emlékeztetnek.

A kiállítás megtekinthető a Plakát- és Kisnyomtatványtár előtti térben, a könyvtár nyitvatartási idejében. Látogatóink részére a belépőjegy ára 400 Ft. Beiratkozott olvasóknak a belépés díjtalan.
2014/12/11 - 12:33

Forrás webcím: <https://oszk.hu/kiallitasok/muveszek-front-mogott>

Hivatkozások:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Alb_E_0236_10.jpg
- [2] https://oszk.hu/sites/default/files/Alb_E_0233_1_31.jpg
- [3] https://oszk.hu/sites/default/files/Alb_E_0236_7.jpg
- [4] https://oszk.hu/sites/default/files/ofk_5264.jpg
- [5] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2014>